

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5Ps/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615209743
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2016:6615209743.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci pozbavenia spôsobilosti na právne úkony Q. P., V. XX.XX.XXXX, štátny občan SR, zastúpený JUDr. Stanislavom Zajacom, advokátom, Obrancov mieru 344/2, 018 41 Dubnica nad Váhom, v súčasnosti v ústavnej starostlivosti Detský domov M. Nešpora 104/16, 019 01 Ilava - Klobušice, IČO: 31 116 001, Q. P. zastúpený opatrovníčkou F. Y.N., O. N. T. O. o návrhu Detského domova M. Nešpora 104/16, 019 01 Ilava - Klobušice, IČO: 31 116 001, za účasti Okresného prokurátora Lučenec takto

rozhodol:

Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony Q. P., V. XX.XX.XXXX, trvale bytom K., Ul. R. H. XXXX/XX, v súčasnosti v ústavnej starostlivosti Detský domov, M. Nešpora 104/16, 019 01 Ilava - Klobušice tak, že :

- nemôže samostatne konať v styku so štátnymi orgánmi a orgánmi samosprávy
- nie je schopný samostatnej existencie; je odkázaný na pomoc a dohľad dospeljej zodpovednej osoby,
- nemôže samostatne konať pri zaistení zdravotnej starostlivosti, liečebnej spolupráce, poskytnutí sociálnej služby,
- nemôže uzatvárať kúpne i majetkové zmluvy, zhotoviť závet, disponovať so svojim hnutelným, či nehnuteľným majetkom, ani ho prevádzať na iné osoby,
- nemôže samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi sumu 10,-Eur mesačne

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Detský domov doručil súdu dňa 29.06.2015 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Q. P. z dôvodu, že od 08.03.2000 je umiestnený v Detskom domove Ilava - Klobušice na základe rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 11Nc/12/2000-20 zo dňa 14.02.2000, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.02.2000. Ústavná starostlivosť nad vtedy maloletým Q. bola nariadená z dôvodu nezvládnutia starostlivosti o dieťa zo strany rodičov, veľmi nepriaznivej sociálnej a materiálnej situácie rodičov, nezodpovedného prístupu k starostlivosti o svoje deti, fyzického napádania matky otcom, tiež požíva alkoholu, ohrozenia výchovy detí a ich existenčných potrieb. Na základe odborného vyšetrenia u psychológa a pedopsychiatra Q. navštevuje od 1. ročníka Špeciálnu internátnu školu v Trenčianskej Teplej, ktorú ukončil v školskom roku 2015/2016.Záver psychologického vyšetrenia - aktuálne intelektové schopnosti zodpovedajú pásme strednej duševnej zaostalosti, vedomostný prehľad a porozumenie bežným sociálnym situáciám zodpovedajú úrovni 7-ročného dieťaťa, pojmovno-logická abstrakcia je rozvinutá na základnej úrovni. V bezprostrednej pamäti podrží 4 čísla, neverbálne a abstraktné logické myslenie je výrazne znížené, je nesamostatný, vyžaduje dohľad a usmernenie dospeljej intaktnej osoby. Intelektová úroveň v pásme strednej duševnej zaostalosti, sociálna a emocionálna nezrelosť. So súčasnou situáciou - Q. je umiestnený v profesionálnej rodine, kde je adaptovaný, je spokojný, má vypestované emocionálne väzby k ich ostatným členom rodiny.

Navrhovateľ súhlasil so znaleckým posudkom č. 8/2016, jeho doplnkom č. 1 vypracovaným súdnym znalcom MUDr. Svetozárom Drobom. Súhlasil s tým, aby bol ustanovený za opatrovníka Q. P..

2. Prečítaním rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/53/2015 - 11 zo dňa 28.09.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.09.2015 súd rozhodol o predĺžení ústavnej starostlivosti Q. P. E. XX.XX.XXXX.

3. Zástupca Q. P. JUDr. Daniel Pribyl (za JUDr. Stanislava Zajaca č.l. 79 spisu) súhlasil so závermi znaleckého posudku, v prípade obmedzenia spôsobilosti na právne úkony Q. P. navrhol za jeho opatrovníka ustanoviť priameho rodinného príslušníka - brata L. P. , V. XX.XX.XXXX, P. B., X. XXX.

4. Prokurátorka súhlasila so závermi znaleckého posudku navrhla, aby súd z nich pri rozhodovaní vychádzal. Pokiaľ sa týka opatrovníctva doteraz vedela o tom, že má oň záujem navrhovateľ, novou skutočnosťou je, že o opatrovníctvo má záujem brat vyšetrovaného, navrhla, aby bol vypočutý.

5. Procesná opatrovníčka ustanovená v konaní uznesením č.k. 5Ps/5/2015 - 21 dňa 28.09.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.10.2015 sa pojednávania nezúčastnila.

6. Podľa § 395 ods. 1 a 2 zák.č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej „C.m.p.“) ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Súd v konaní postupoval v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami, keď a súčasne poučil Kristiána Botu o jeho procesných právach a povinnostiach, najmä o práve zvoliť si zástupcu podľa ust. § 241 ods. 1 a 2 a ust. § 242 C.m.p.

8. Podľa § 243 ods. 1, 2 a 3 C.m.p. súd vylúčne osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluch na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

Ak o to požiada osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, vylúčne ju súd vždy.

V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd vypočul osobu vyšetrovaného - Q. P. na pojednávaní dňa 16.11.2016, kedy uviedol, že keď bude mať 19 rokov tak by chcel ísť bývať do Močenka.

9. Súdny znalec MUDr. Svetozár Droba, na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 5Ps/5/2015 - 30 zo dňa 25.02.2016 vypracoval písomný znalecký posudok č. 8/2016, ktorý súdu doručil dňa 09.05.2016 a v ňom po vyšetrení Q. P., preštudovaní a analýze vyšetrovacieho spisového materiálu a zdravotnej dokumentácie ako aj po samostatných úvahách dospel k záveru, že po vyšetrení súdno-psychiatrickej expertíze duševného stavu 18-ročného adolescenta našiel závažnú duševnú poruchu - deficit kognitívnych funkcií na úrovni strednej ťažkej mentálnej retardácie; masívna neurologická a ortopedická morbidita Klippel - Feilov syndróm masívna kyfokolióza a iné ... Vyšetrovaný trpí závažnou duševnou poruchou, vrodenu mentálnou retardovanosťou na dolnej hranici ľahkej mentálnej retardovanosti (ťažká debilita podľa staršej terminológie). Ide u neho o trvalú poruchu, liečbou prakticky neovplyviteľnú alebo len veľmi málo, zanedbateľne. Posudzovaný Kristián Bota je schopný rozhodovať sa a správať v jednoduchších životných situáciách: vie sám cestovať autobusom v známom prostredí; zakúpiť si cestovný lístok; v známom mieste prestúpiť na prípojnú linku; pricestovať zo školy do miesta profesionálnej rodiny; vie jednoduchým spôsobom narábať s telefónom a počítačom. Vie si pod dohľadom upratať; pod dohľadom je schopný základnej samoobsluhy (hygiena, jedenie, oblečenie). Q. P. nie je schopný samostatnej existencie, je odkázaný na pomoc a dohľad dospelšej zodpovednej osoby. Znalec nevidel dôvod, kvôli ktorému by nemohli byť vyšetrovanému doručované písomnosti v prejednávanej veci.

Po výzve súdu zo dňa 01.07.2016 a 21.06.2016 súdny znalec vypracoval doplnok č. 1 ku znaleckému posudku (č.l. 58 až 60 spisu) v ktorom upresnil svoj znalecký posudok tak, že posudzovaný Q. P. nie je spôsobilý na žiadne úkony v styku so štátnymi orgánmi a orgánmi samosprávy. Pri nakladaní so svojim majetkom nie je spôsobilý disponovať väčšími finančnými čiastkami a teda i uzatvárať kúpne a majetkové zmluvy; zhotoviť závet; disponovať svojim hnutelným či nehnuteľným majetkom. Je schopný disponovať

finančnou čiastkou do výšky 10,-Eur. Dňa 19.08.2016 bol súdny znalec vypočutý dožiadaným Okresným súdom Bánovce nad Bebravou a do zápisnice o výsluchu uviedol, že trvá na záveroch znaleckého posudku aj jeho doplnku č. 1. Súčasne uviedol, že vzhľadom na jeho duševný stav Q. P. nie je schopný pochopiť význam udelenia plnomocenstva pre právneho zástupcu.

10. Podľa § 10 ods. 1, 2 a 3 zák. č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník, ďalej „OZ“), ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

11. Podľa § 248 ods. 1 a 2 C.m.p. konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

12. Súd v konaní postupoval v súlade s ustanoveniami §§ 231 a nasl. C.m.p. . Súdny znalec ustanovený v konaní, ktorý podal písomný znalecký posudok a doplnok č. 1 bol súdom vypočutý v súlade s § 244 C.m.p. Závery znaleckého posudku a doplnku č. 1 spolu s výsluchom znalca boli jednoznačné, účastníci konania s nimi súhlasili. Súd sa stotožnil so znaleckým posudkom a doplnkom č. 1, pri rozhodovaní z neho vychádzal, pretože súdny znalec po vyšetrení Q. P. dospel k jednoznačným záverom a navrhol obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Q. P. v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozsudku.

13. Súd dokazovaním zistil, že vyšetrovaný je v ústavnej starostlivosti navrhovateľa od 08.03.2000 (spolu s ním boli v minulosti v ústavnej starostlivosti aj jeho dvaja bratia L. D. J. - ten tiež poberá invalidný dôchodok). Dokazovaním na pojednávaní, najmä výsluchom riaditeľky detského domova mal súd preukázané, že vyšetrovaný ešte chodí do školy, cez týždeň je v profesionálnej rodine a každý nepárny víkend v mesiaci trávi v rodine svojho brata L. v obci B.S. Y. S.. L. P. žije v podnájme u pána Q., je zamestnaný a bývanie má zabezpečené v letnej kuchynke v rodinnom dome pána Q., ktorý je tou osobou, aby usmerňoval oboch bratov L. a pozbaveného spôsobilosti na právne úkony J. P.. Spočiatku sa súrodenci t.j. Kristián s bratmi stretávali v areáli detského domova 2-3 hodiny a stretnutia prebiehali bez problémov. Potom prišiel L. s požiadavkou, že chce brata brať k sebe, detský domov prešetril sociálnu situáciu u pána Q. a zistil, že Q. má v letnej kuchynke (malá izbička v ktorej je všetko potrebné vlastnú posteľ) nie je zavedená voda, tá je v rodinnom dome pána Q.. Po týchto zisteniach detský domov súhlasil s tým, aby Kristián trávil víkendové pobyty u brata.

14. Súd vykonal dokazovanie aj z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 7P/76/2015 o zrušenie ústavnej starostlivosti Q. P., ktoré konanie nie je skončené. V tomto spise prečítal zápisnice o výsluchu svedka E.D. Q. a navrhovateľa L. P.. Zistil, že L. P. - brat vyšetrovaného je murár, zamestnaný, čo preukázal v konaní pracovnou zmluvou a dohodou o dočasnom pridelení zamestnanca zo dňa 07.08.2015. Pracuje denne 8 hodín, stará sa aj o brata J., invalidného dôchodcu, ktorý poberá invalidný dôchodok v sume 220,-Eur mesačne. Tvrdil, že bývajú s bratom v prenajatej izbe, výdavky na stravu, oblečenie a bývanie pre všetkých troch budú mesačne činiť asi 300,-Eur, z ktorej sumy bude platiť nájomné vo výške 60,-Eur za ubytovanie a asi 230,-Eur stojí strava a hygienické potreby.

Svedok E. Q. má 22 rokov, je ženatý, zamestnaný, v súčasnosti práceneschopný sa pozná s L. P. D. J. P. cez internet. Z detského domova má manželku a tiež s jeho bratom chodili do špeciálnej školy. Stará sa o L. D. J. „ L. mi platí 150,-Eur , 50,-Eur na ubytovanie z toho. Ubytovanie majú na 10 rokov, ja im verím“. Keď je teraz práceneschopný zvykne im variť, pretože jeho manželka už 2 mesiace pracuje. S L. sa bavil „ že by som mu predal, oni bývajú v kuchynke k môjmu rodinnému domu, ktorý ja vlastním aj s pozemkom, ktorý je 50m2 od môjho rodinného domu, aby si L. zobral úver a odpredal by som to aj s pozemkom 50m2, ja to mám okolo 720m2, avšak tá cena nebude 5000,- ani 10.000,-Eur , ale tak aby si to mohli dovoliť. Kúrenie u mňa je plynové, ale oni majú na tuhé palivo, drevo máme od otca, ktorý keď nejaký dom búra, majú stavebnú firmu tak je to aj na 3 sezóny, toto drevo si nanosí buď L., keď ja idem do roboty alebo potom aj chalani“. Svedok sa vyjadril, že dosiahol vo svojom veku dosť a „ nepotrebujem ich peniaze“. V spise sa nachádza aj zmluva o nájme rodinného domu č. N. XX/XX-X/XX O. (ktorú vypracoval JUDr. Stanislav Zajac) dňa 27.08.2015 medzi prenajímateľom E. Q. a L. P..

Predmetom nájmu je: „obytná letná kuchyňa bez súpisného čísla , ktorá pozostáva z jednej miestnosti (izby), v ktorej sa nachádza umývadlo s teplou a studenou vodou, tri zásuvky na 220W a elektrické osvetlenie (luster) . Izba je vykurovaná lokálne (pieckou na pevné palivo), kúpanie a sprchovanie je pre nájomcu zabezpečené v rodinnom dome súp.č. 1154. K letnej kuchyni prislúcha suché WC umiestnené na pozemku parc.č. XXXX podlahová plocha predmetu nájmu je 15 m²“. Nájom je uzavretý na dobu určitú od 01.09.2015 do 31.12.2020, nájomné je stanovené dohodou 40,-Eur mesačne a poplatky za (spotrebu vody a stočné, za spotrebu elektrickej energie, poplatky za odvoz komunálneho odpadu, poplatky za káblovú TV) vo výške 20,-Eur mesačne.

15. Po vykonanom dokazovaní, najmä v súvislosti s ustanovením opatrovníka obmedzenému spôsobilosti na právne úkony, súd dospel k záveru, že nie je potrebné vykonať dokazovanie výsluchom p. L. P. z dôvodu, že sa súd oboznámil s listinnými dôkazmi - zápisnicou o jeho výsluchu, ale aj p. Q. a vyššie citovanými dôkazmi v spise Okresného súdu Lučenec sp.zn. 7P/76/2015. Z týchto listinných dôkazov, ale aj vyjadrenia vyšetrovaného na pojednávaní súd dospel k záveru, že v súčasnosti si záujem obmedzeného spôsobilosti na právne úkony vyžaduje, aby mu bol za opatrovníka ustanovený detský domov, jednak z dôvodu , že jeho ústavná starostlivosť trvá ešte do 30.12.2016, ale aj preto, že zo záverov znaleckého posudku a doplnku č. 1 mal súd preukázané v akom rozsahu je nevyhnutné obmedziť spôsobilosť na právne úkony Q. P.. Toto obmedzenie predstavuje nevyhnutnosť opatrovníka vykonávať všetky tie úkony pre ktoré bola vyšetrovanému obmedzená spôsobilosť na právne úkony. Súd musel vziať do úvahy aj zistenia v spise sp.zn. 7P/76/2015 z aktuálnej sociálnej správy o Q. P. zo dňa 03.12.2015 o tom, že v minulosti bol tiež z detského domova (navrhovateľ) takým istým spôsobom po dovŕšení 18 roku veku života vyňatý brat Július k bratovi L., ktorého peniaze na osamostatnenie a našetrený sirotsky dôchodok boli využité rodinou, kde súrodenci v tom čase žili. Súdu sa javí, že keďže aj Q. má našetrené značné finančné prostriedky zo sirotského dôchodku, ktorý poberal , že by mohol o ne prísť podobne ako jeho brat J., čo potvrdil vo svojej výpovedi na pojednávaní vo veci sp.zn. 7P/76/2015 sám L. P.. V záujme zabezpečenia starostlivosti o obmedzeného spôsobilosti na právne úkony Q. P. a toho, že si vyžaduje dohľad zodpovednej osoby pri všetkých úkonoch v ktorých bol obmedzený spôsobilosti na právne úkony, súd rozhodol o ustanovení jeho opatrovníka tak, že sa ním stal detský domov uvedený vo výroku rozsudku, o jeho ustanovení súd rozhodol osobitným uznesením.

16. Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd účastníkom konania nárok na náhradu trov nepriznal a trovy znaleckého dokazovania podľa § 251 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého, trovy dôkazov platí štát, platí Slovenská republika.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.